

Wat gebeurde er na het aftreden?

Ervaringen en tips van oud-wethouders

Introductie

Na het aftreden als wethouder verandert er van alles. Het is een einde van een bewogen periode in uw leven en een nieuw begin. Daartussen is de overbruggingsperiode. De Wethoudersvereniging heeft een aantal wethouders bereidt gevonden open hartig hun verhaal te vertellen over het vertrek, de overbrugging en het nieuwe begin. Ze vertellen over de leegte in de agenda en de telefoon die stil bleef. En ze vertellen hoe ze zijn begonnen aan een nieuwe fase en geven tips.

De verhalen

Bruno Dunné	oud-wethouder Voorschoten
Dirk Velten	oud-wethouder Wierden
Frank Speel	oud-wethouder Zoetermeer
Jan den Uil	oud-wethouder Lansingerland
Kees Feenstra	oud-wethouder Heerenveen
Meine Scheweer	oud-wethouder Heerenveen en Boarnsterhim

Deze verhalenbundel wordt de komende jaren aangevuld met nieuwe ervaringen van nieuwe 'oud-wethouders'. In november 2014 zijn we geïnteresseerd in uw terugblik.



**Tot 2006
2006-2010
2010 – heden**

**Manager Rail
Wethouder Voorschoten
Directeur van de Stichting Bodemsanering
Nederlandse Spoorwegen (SBNS).**

Oud-wethouder, ex-wethouder. wethouder af, wethouder in ruste, voormalig wethouder. Onlangs verzeilde ik in een discussie wat de juiste titel is voor ‘ons soort mensen’. En we kwamen er niet helemaal uit, iedereen hoorde in de meeste benamingen een negatieve klank. En er later over nadenkend bedacht ik me waarom ik geen van bovenstaande benamingen leuk vind klinken. Het heeft niets met de benaming zelf te maken (wat mij betreft mag het beestje iedere naam hebben), nee, het heeft te maken met de bijbehorende rol. Of beter gezegd, met wat die rol NIET meer is. En dat is duidelijk, het belangrijkste wat die benaming niet inhoudt is het zijn van wethouder, dat ben ik niet meer. En daar wringt de schoen, denk ik. Het niet meer meedoen in het lokaal bestuur, dat doet nog steeds (3,5 jaar na mijn aftreden) een beetje pijn. Pijn, ondanks het feit dat ik vrij snel een ontzettend leuke, en persoonlijk uitdagende, baan heb gevonden. Pijn, ondanks dat ik vier jaar roofbouw heb gepleegd op mezelf en nu weer meer tijd heb voor vrouw en kinderen. Journalist W.L. Brugsma zei het al: Politiek is slecht voor je karakter, slecht voor je huwelijk en slecht voor je lever. Hij had gelijk, op alle drie de punten. En toch was het leuk, ontzettend leuk.

Kortom, ik zal het maar toegeven, ik ben verslaafd. Afgekickt, maar verslaafd. Eigenlijk is het openbaar bestuur net zoiets als roken: ongezond, maar als je er eenmaal aan begonnen bent verslavend lekker. En zelfs als je stopt met roken, kan je jaren later nog verlangend terugkijken naar een sigaret. Niet met bibberende handen, maar wel vanuit de wetenschap hoe lekker het was.

Ben ik nou een zeurende oud-wethouder (of ex, in ruste etc), die niet los komt van wat hij ooit was en deed? Nee hoor, dat niet. Ik kijk niet teveel om, ben blij met wat ik nu heb (o.a. meer tijd in het weekend). Maar enige nostalgie is me niet vreemd...

Maar genoeg daarover, wat heb ik geleerd bij het zoeken naar een baan?
Allereerst had ik van velen gehoord dat de klap hard zou aankomen. En dat klopte, harder dan gedacht.

Dus na mijn afscheid tegen de zomer (GR2010, de PvdA deed t niet heel best...), ben ik eerst met vakantie gegaan. Aan het einde van de vakantie heb ik een paar gesprekken gevoerd met BMC-er Peter van Biemen over mijn loopbaanverwachtingen. Boeiend, nuttig en leuk! Tegelijkertijd trof ik in de NRC een vacature aan die, wat mij betreft, goed aansloot bij mijn wensen, ervaringen en kwaliteiten: directeur van de Stichting Bodemsanering Nederlandse Spoorwegen (SBNS). Hier kon ik mijn bestuurlijke ervaring mooi koppelen aan mijn achtergrond in het spoor (ProRail, adviesbureaus). De eerste brief die ik schreef na mijn wethouderschap was raak, een paar maanden later werd ik door de Raad van Toezicht benoemd... En zo heb ik alweer zo'n 3 jaar een baan waar ik me kan uitleven, waar mijn ervaringen en ambities tot hun recht komen.

Doorslaggevende factoren voor dit vervolg in mijn loopbaan, wat mij betreft, uiteraard voor een deel open deuren:

- Zoek de functie waar je eerdere loopbaanervaring wordt versterkt door je bestuurlijke ervaring, en benoem dat luid en duidelijk.
- Zorg dat je een sparringpartner hebt om goed te spiegelen over wie je bent, wat je kan en wat je wilt
- En, zorg voor een goede dosis geluk...

Want dat realiseer ik me ook goed: ik heb ook geluk gehad. Geluk dat een geschikte vacature snel op mijn pad kwam, geluk dat ik geen tijd had om aan mezelf en de wereld om me heen te gaan twijfelen, geluk dat de sollicitatiegesprekken klikten.
Zonder geluk vaart niemand wel...

Succes!
Bruno van Dunné

Dirk Velten

Ervaringen van oud-wethouders



Tot 2010
2006-2010
2010 – heden

Onderwijs
Wethouder gemeente Wierden (CDA)
Werkzoekende

Aan het besluit om je niet meer beschikbaar te stellen als wethouder zijn – in mijn geval talloze redenen te noemen. Eén daarvan is te voorkomen dat je bij een nederlaag gefrustreerd raakt omdat je toch niet in aanmerking komt voor het wethouderschap omdat er een andere coalitie gekozen wordt. Het voordeel is dan ook dat je heel bewust naar je afscheid als wethouder kunt toeleven.

Voor mij betekende dat bijvoorbeeld dat ik contact zocht met POSG, een organisatie die ex bestuurders en hoger overheidspersoneel begeleidt via interim klussen of werkervaringsprojecten naar een nieuwe structurele invulling van je arbeidsbehoefte.

Na mijn afscheid -begin mei 2010- heb ik, in navolging van mijn mediation opleiding als wethouder, de basis opleiding mediation gevolgd en met goed resultaat de kennistoets mediation afgesloten. De vervolgopleiding mediation bij de overheid was daarna een logisch gevolg. Maar met de ervaring dat de toenemende mediation opdrachten veelal terecht komen bij mensen met een ook afgeronde juridische opleiding, heeft dat tot nog toe niet tot echte mediation opdrachten geleidt. Om mijn kennis en vaardigheden, opgedaan in het wethouderschap, wat te verdiepen ben ik in september 2011 gestart met de opleiding Public Management aan de Universiteit Twente. Na drie modules (HRM en Verandermanagement, Strategie en Beleid en Bedrijfsvoering en Financieel Management) is in juni 2012 het basisjaar van deze opleiding afgerond. Met de werkervaringsprojecten bij de Baak (ambassadeur Gemeente 3.0) en de Regio Twente (Projectadviseur decentralisaties jeugdzorg) denk je een stevige basis gelegd te hebben voor een vervolg van je carrière. Maar dat valt zelfs met de ondersteuning van een professionele detacheringorganisatie als POSG toch nog tegen. Mijn ervaring is dat de competenties die je als wethouder hebt opgedaan (managing, leidinggeven, strategieontwikkeling en bijv. communicatie) met name door professionele wervers en selecteerders niet onderkent worden en dat volledig in tegenstelling tot dit feit de functie als wethouder wel eens als een overkwalificatie gezien wordt.

Na een aantal “gewone schriftelijke” sollicitatie ben ik ervan overtuigd dat een nieuwe job het meeste kans van slagen heeft door gebruik te maken van je netwerk. Van daaruit ben ik op dit moment bezig om -ook in mijn oude vakgebied van het onderwijs- een nieuwe uitdaging te vinden. Een aantal bemoedigende netwerkgesprekken leveren de motivatie voor het vervolg.

Dirk Velten



Tot 2006	Beleidsadviseur Defensie
2006-2012	Wethouder Zoetermeer (CDA)
2012-heden	Ondernemer Advies en mediation

Na 6 jaar wethouder in Zoetermeer werd ik in de zomer 2012 gedwongen op te stappen. Te veel politieke gevoelige dossiers, waardoor ik als wethouder en daarmee mijn fractie beschadigd zou worden. Na een milieu-incident (2010), een moskeedebat (2011) en een financieel probleem bij de GGD (2012) was het politieke draagvlak voor mijn functioneren verdwenen. Complicerende factor, zeker voor mijn partij, was mijn scheiding in dezelfde periode (2011-2012).

Een gedwongen afscheid in de wetenschap dat het werk nog niet af is, voelt als het zinkende schip verlaten. Niet mijn stijl van besturen, maar het kon echt niet anders. Van de ene op de ander dag zit je thuis. Lege agenda en leeg gevoel.

De rest van het college, je “brothers in arms” gaan verder met de bestuurlijke klus, waar je samen aan begonnen bent. Je opvolger gaat verder op zijn manier en pakt de draad weer op.

Terugkeer naar Defensie waar ik 15 jaar als beleidsadviseur had gewerkt was kansloos. Allereerst heb ik geïnvesteerd in een opleiding tot registermediator. Vanaf het begin van de opleiding voelde ik dat dit aansloot bij mijn interesse en werkervaring als wethouder.

Investeren in jezelf is een goede remedie om de draad weer op te pakken. Vervolgens ben ik een eigen onderneming “Speel op zeker” advies en mediation gestart. Gedurende de gehele wachtgeldperiode wordt je begeleid met solliciteren dan wel, zoals in mijn geval, met het opstellen van een ondernemingsplan.

Mijn focus voor mijn onderneming lag bij gemeenten, maar uiteindelijk heb ik mijn eerste adviesklus bij de provincie Zuid-Holland uitgevoerd. Het is belangrijk om weer aan de slag te zijn en iets te kunnen bijdragen aan de samenleving. Voor mij is maatschappelijke meerwaarde in mijn werk een belangrijke pijler.

Tips

- Het allerbelangrijkste is je gezondheid. Zorg goed voor jezelf en leef gezond. Uiteindelijk sta je er alleen voor en moet je zelf je leven na het wethouderschap weer oppakken c.q. opbouwen.
- Zorg voor structuur in je leven. Er is geen volle agenda en geen moordend vergaderschema. Je moet het uiteindelijk zelf organiseren. Laat je daarbij helpen; je bent niet de enige die hier mee worstelt.
- Denk tijdig na over je leven na het wethouderschap. Ik heb dat pas na afloop gedaan, nadat terugkeer naar Defensie niet mogelijk en niet zinvol leek.
- Zorg voor een sociaal vangnet, dan hoeft je het niet alleen te doen.

Tot slot

Als ik terugkijk naar het afgelopen jaar dan is mij het meest meegevallen dat ik mezelf beschadigd voelde na mijn gedwongen politieke vertrek, maar dat ik daar in Zoetermeer weinig van merk. Alleen de wethouder Frank Speel is opgestapt, niet de mens Frank Speel. Wat mij persoonlijk is tegengevallen is dat ik pas na ruim een half jaar mijn leven weer op de rit had. Het afkicken van een baan als wethouder, het weer in je kracht komen en het onbekende avontuur van het starten van een eigen bedrijf bleken meer tijd te kosten dan ik mezelf gunde. Neem de tijd voor zelfreflectie en zoek daarbij steun en/of hulp mocht dat nodig zijn.

Veel succes!
Frank Speel



Tot 2012	Directeur Architectenbureau en bouwmanagement bureau (mede- eigenaar)
2001-2012	Wethouder Bergschenhoek en Lansingerland (ChristenUnie)
2012- heden	Eigenaar nieuw bouwbedrijf bedrijf

Mijn naam is Jan den Uil (55) lid van de ChristenUnie. Raadslid in de gemeente Bergschenhoek van 1994 t/m 2001. Wethouder (parttime) in de gemeente Bergschenhoek (18000) van 2001 t/m 2007(fusie) Wethouder in de gemeente Lansingerland (fulltime 58000) van 2007 t/m eind 2012

Ik was directeur van een architectenburo en een bouwmanagementsburo te Rotterdam, hoewel ik fulltime wethouder werd in 2007 heb ik een deel van mijn activiteiten doorgezet.

Mijn bedrijf heb ik eind 2012 verkocht aan het zittende management en ben gestart met een nieuw bouwmanagement buro, ik richt mij op bouwkosten management, bouw en directievoeringen van bouwprojecten, en ik werk alleen en huur op gezette tijden personeel in bijvoorkeur ZZP,ers.

Gepland was om te stoppen met het wethouderschap na de verkiezingen van 2014, dat is nu 1,5 jaar eerder gekomen en toch wel onverwachts. Het idee was dat ik mijn bedrijf zou verkopen eind 2012 en zou stoppen maart 2014 met het wethouderschap. Ik ben niet bij de pakken neer gaan zitten en direct aan de slag gegaan om alles te gaan regelen om zo snel mogelijk een nieuw bedrijf te starten en alles te gaan regelen.

Je zit immers nog in de zeer drukke Flow van het wethouderschap en ik had niet het idee om een tijdje niets te gaan doen, dat ligt als ondernemer niet in mijn aard. Ik stopte in november 2012 en 1 december ging mijn nieuwe bedrijf van start, dat was dus direct het netwerk activeren en vooral laten weten dat ik werk aan het zoeken was, dat ging ook door een prachtige website, en natuurlijk LinkedIn.

Zonder deze zaken was het veel moeilijker geweest om te starten, ook heeft de gemeente goed meegeholpen door bij mijn bedankkaart van het afscheid mijn nieuwe visite kaartje in te voegen, dat waren weer 1500 contacten. Het was wel vreemd, werd de agenda bijgehouden en was je hele dag ingevuld en vol gepland en alle avonden weg, dat was ik gewend zo'n 18 jaar en opeens na een drukke afscheidsreceptie valt het stil.....

Hoewel het in de bouw slecht gaat heb ik veel werk, en het loopt ook heel goed, dus geen gebruik van wachtgeld, en alle werken komen voort uit mijn opgebouwde netwerk in de loop van de jaren.

Ik heb bewust toen ik fulltime wethouder werd een deel van mijn bedrijfs activiteiten doorgezet, dat was soms best druk maar daar pluk ik nu direct de vruchten van.

Als je een netwerk stilzet voor 4 jaar dan kan je vergeten dat mensen je nog weten te vinden en mijn ervaring is met gesprekken met oud wethouders is dat het heel moeilijk is alleen als je het kunstje wethouder 4 of meer jaren hebt uitgevoerd, en je vak inhoudelijk niet meer op peil hebt gehouden, dan zit niemand op je te wachten.

Ik raad mensen dan ook aan er goed over na te denken om echt wethouder te worden want er is absoluut geen zekerheid dat het 4 jaar gaat duren. Blijf als het mogelijk is in je vakgebied bij, gebleken is dat veel wethouders toch weer terug gaan naar het oude vak vanwaar ze uit komen. Ga niet bij de pakken neer zitten maar benut de kansen zeker in de eerste 3 maanden, geef geld uit voor een goede website investeer daarin.

En ga je iets nieuws beginnen oriënteer je ruim van te voren of dat de markt op jou idee zit te wachten, niets is zo frustrerender als het na veel energie er ingestoken te hebben niet lukt.

Ik merk in gesprekken dat veel afgetreden wethouders veel hebben aan een onafhankelijk persoon die ze bij kan staan, adviezen kan geven en ook een luisterend oor kan zijn, maak gebruik van de Wethoudersvereniging en de contacten die er zijn.

Dit is mijn verhaal en geen verhaal is gelijk of loop zo, maar ik hoop wel mijn ervaring te kunnen delen met mensen die daar behoefte aan hebben.

Jan den Uil



1998-2002	Wethouder Heerenveen (Groenlinks)
2002-2006	Griffier gemeente Opsterland
2006-2010	Wethouder Heerenveen
2010-2012	Loopbaanadviseur

Mijn eerste periode als wethouder was van 1998-2002. Ik zat voor GroenLinks in het college van Heerenveen, samen met twee wethouders van de PvdA en een wethouder van het CDA. De burgemeester was van PvdA-huize.

Bij de verkiezingen in 2002 verloren we een zetel (van drie naar twee). Landelijke trends bepalen nu eenmaal in hoge mate ook lokale verkiezingen. Dit betekende het einde van onze deelname aan het college. Voor mij een enorme teleurstelling. Na een succesvol wethouderschap, ook volgens een enquête onder de lezers van de Heerenveense Courant, was ik van plan om na een eerste (leer)periode er weer volop in te gaan.

Direct na de verkiezingen ben ik op zoek gegaan naar een andere baan. Ik was verknocht geraakt aan de lokale politiek en wilde daar dus graag in werkzaam blijven.

Ik solliciteerde naar de baan van griffier, een nieuwe functie in gemeenteland.

In mei 2002 benoemde de raad van de gemeente Opsterland mij als griffier. Ik mocht daar mee vorm geven aan de invoering van het dualisme, een prachtige kans. Ik heb dat vier jaar met veel enthousiasme gedaan. Ik kon daarbij gebruik maken van mijn politieke ervaring (raadslid en fractievoorzitter van een oppositiepartij 1990-1998 en mijn ervaring als wethouder) Daarnaast kon ik goed gebruik maken van de vaardigheden, die ik daarvoor als trainer/coach in vormingwerk en volwasseneneducatie had opgedaan.

Bij de verkiezingen in 2006 kreeg GroenLinks opnieuw een wethouderszetel. Ik was bij deze verkiezingen beoogd wethouder, zonder op de kandidatenlijst te staan. Het college bestond weer uit twee PvdA wethouders, dezelfde CDA-wethouder en dezelfde burgemeester als in 1998-2002.

Ik heb in deze periode goed gebruik kunnen maken van eerdere ervaringen en met meer rust en focus mijn werk kunnen doen.

Eind 2009 besloot ik niet beschikbaar te zijn voor een derde termijn. Mijn persoonlijke ,veranderde omstandigheden lagen aan die beslissing ten grondslag en ik was intussen 62. Het leek me goed nog een paar jaar wat anders te gaan doen. Een vast plan had ik niet, behalve dat ik meer vrijheid wilde om mijn eigen tijd in te delen.

Na de zomer van 2010 ben ik aan de slag gegaan als loopbaanadviseur voor o.a. ex-bestuurders bij een landelijke organisatie, die bij mij met een goed voorstel kwamen. Vanaf december 2012 ben ik gepensioneerd. Ik begeleid nog intervisiegroepen van wethouders en doe af en toe individuele coachingstrajecten.

Een paar conclusies, vanuit bovenstaande:

1. Het is afkicken van een mooie, maar ook energievretende baan als wethouder.
2. Het gaat een stuk gemakkelijker als dit is op basis van eigen keuze in plaats van een gedwongen vertrek.
3. Het is verrekt lastig om tijdens je wethouderschap na te denken over: wat hierna. Toch is het van groot belang om een paar scenario's in kaart te brengen en na te denken over vragen als : wat wil ik, wat breng ik daarvoor mee, welke beperkingen zijn er en hoe kom ik waar ik wezen wil, wie kan me daarbij helpen?
4. Tijdig een plan maken dus en tegelijk de ogen open houden voor onverwachte kansen, die zich aandienen.

Veel succes

Kees Feenstra



Tot 1990	Eigenaar boerenbedrijf
1990-2010	Wethouder Heerenveen (CDA)
2010-2012	Werkzoekende
2012-eind 2013	Wethouder gemeente Boarnsterhim

Mijn naam is Meine Scheweer, geboren 11 april 1953.

Ik ben een boerenzoon, met aanvankelijk geen aspiraties om boer te worden.

Het is op zo 'n bedrijf echter wel de gewoonte, dat kinderen meewerken.

Ik was al op jonge leeftijd geïnteresseerd in de politiek. Na de middelbare school en militaire dienst ben ik Politicologie gaan studeren aan de Vrije Universiteit in Amsterdam.

Ook tijdens de militaire dienst en de studie verleende ik hand- en spandiensten op de boerderij. Toen mijn vader gezondheidsproblemen kreeg, heb ik enige tijd geprobeerd om studie en bedrijf te combineren, maar op een gegeven moment zag ik mij genoodzaakt om mij volledig op de boerderij te richten en met de studie te stoppen.

In 1985 werd ik door het bestuur van het CDA in Heerenveen gevraagd me beschikbaar te stellen voor de gemeenteraad en gelet op mijn achtergrond heb ik dat met graagte gedaan.

In mei 1986 werd ik geïnstalleerd als lid van de gemeenteraad van Heerenveen. In mei 1988 heeft mijn jongere broer de boerderij overgenomen en ben ik gestopt als veehouder, om in augustus opnieuw met de studie te beginnen. 31 augustus 1989 ben ik alsnog geslaagd voor mijn doctoraal Politicologie.

Na de gemeenteraadsverkiezingen van 1990 trad het CDA toe tot het college van B en W en werd ik wethouder. Het was het begin van een twintigjarig wethouderschap (1990 – 2010). Ik heb mij gedurende deze periode met nagenoeg alle beleidsterreinen beziggehouden. In mijn laatste periode heb ik gesolliciteerd op burgemeestersvacatures, ben ook bij vertrouwenscommissies geweest, maar zonder resultaat.

Op een bijeenkomst in april 2010, georganiseerd door het CDA, werd door ex-wethouders al gewaarschuwd dat het bijzonder lastig zou worden om elders emplooi te vinden. Dat bleek ook op mij van toepassing. Weliswaar vroeg de gedeputeerde van Fryslân, die belast was met de vorming van de RUD, mij om een bestuurlijke regiegroep van gedeputeerden, wethouders en een db-lid van het waterschap voor te zitten, maar dat leverde ongeveer een dag werk per maand op. En hoewel ik was gevraagd om beschikbaar te zijn voor een eventueel interim-burgemeesterschap bleef het ondanks een behoorlijk aantal vacatures akelig stil van de zijde van het provinciehuis. Zelf solliciteerde ik ondertussen naar functies als projectleider, lid van een Raad van Toezicht / Commissarissen, Rekenkamers enz.

Na een jaar vruchteloos solliciteren heb ik mij (met financiële ondersteuning van de gemeente) gemeld bij POSG. Dat bedrijf stelde dat na een jaar van cursussen en met behulp van het netwerk van POSG ik zeker weer werk zou hebben gevonden. Helaas; de combinatie van leeftijd, economische omstandigheden, politieke achtergrond en mijn bestuurlijk profiel (dat nog eens bevestigd werd in een psychologische test en een 360 graden feedback door een drietal personen) betekende een onneembare barrière.

In deze periode heb ik duizenden kilometers afgelegd voor netwerkgesprekken, talloze brieven geschreven op evenzo vele vacatures. Vaak werd niet eens gereageerd en wanneer ik een afwijzende brief kreeg, nam ik soms contact op om op die manier te leren bij volgende sollicitaties. Die gesprekken leverden vaak een grote aanslag op je gevoel van eigenwaarde op: je bent teveel een generalist; wethouders dulden geen oud-wethouder onder zich; een selectiebureau, dat leden voor RvT 's en RvC 's moest werven, vertelde doodleuk dat men geen voormalige wethouders selecteerde, omdat directeur - bestuurders vreesden dat die teveel op de stoel van het bestuur zouden gaan zitten!

Halverwege 2012 hoorde ik dat er een wethoudersvacature in Boarnsterhim zou ontstaan. Boarnsterhim was en is een bijzondere gemeente. Op dat moment stond de gemeente als artikel 12 gemeente onder verscherpt toezicht van het Rijk, had de gemeenteraad besloten de gemeente op te heffen en te verdelen onder 4 omliggende gemeenten; en bovendien kent de gemeente een zogenaamd zakencollege wat betekent dat het college van B en W niet partijgebonden is.

Ik heb toen contact opgenomen met de burgemeester. Men zocht in die gemeente vooral een bestuurder met kennis van gemeentefinanciën en RO en ik paste in dat profiel.

Na een gesprek met de fractievoorzitters ben ik per 1 oktober 2012 benoemd tot wethouder.

De gemeente houdt 31 december 2013 op te bestaan. Door ervaring wijs geworden, koester ik voor de periode daarna niet al te veel illusies.

Vaak wordt gesteld dat er een niet al te groot gat moet ontstaan na een werkzaam leven om kansen te houden op een nieuwe baan; welnu, dat gat heb ik gedicht.

Meine Scheweer